

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมอนามัย โทร.0 2590 4628 โทรสาร.0 2590 4101

ที่ สร 0925.02 / 31

วันที่ 6 พฤษภาคม 2553

เรื่อง สรุปรายงานผลการประชุมโครงการส่งเสริมพัฒนาจิตสมรรถนะของผู้ตรวจสอบภายใน
เรื่อง “การตรวจสอบด้านการดำเนินงาน”

เรียน หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน

ตามที่หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน อนุมัติให้ข้าพเจ้าและคณะเข้าร่วมประชุมโครงการส่งเสริมพัฒนา
จิตสมรรถนะของผู้ตรวจสอบภายใน ระหว่างวันที่ 28-30 เมษายน 2553 ณ ห้องประชุม 3 ชั้น 7 กรมบัญชีกลาง
จากการเข้าร่วมประชุมดังกล่าว สามารถสรุปผลการประชุมฯ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาด้วย จะเป็นพระคุณ

Dirgus Manik

(นายชาญยุทธ แสนเลิศ)

นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ

(นางสาวแอนอาเรีย อินทน์)

นักวิชาการตรวจสอบภายใน

รวม + ส่วนที่ขาด
รวม - ส่วนที่ขาด 1, 2, หรือ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838

[illegible]

622.753

สรุปผลการประชุมโครงการส่งเสริมพัฒนาขีดสมรรถนะของผู้ตรวจสอบภายใน

เรื่อง “การตรวจสอบด้านการดำเนินงาน”

ณ ห้องประชุม 3 ชั้น 7 กรมบัญชีกลาง

การอภิปราย เรื่อง “การตรวจสอบด้านการดำเนินงาน”

โดย อาจารย์เกศริน ภัทรเปรมเจริญ

การตรวจสอบภายใน (Internal Auditing) เป็นการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานภายในหน่วยงานสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่ได้รับมอบหมาย และส่งเสริมการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ เสียค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผล

บทบาทการเป็นที่ปรึกษาให้กับหน่วยงาน จะต้องมีความรู้ ความชำนาญ และเชี่ยวชาญในเรื่องหน้าที่ในการตรวจสอบ

ตัวชี้วัด ได้ให้มีการทำแผนปฏิบัติงานด้วย และแผนปฏิบัติงานก็มีความแตกต่างกับแผนประจำปีตรงที่แผนประจำปีจะเป็นกรอบกว้างๆ เป็นการกำหนดเรื่อง ขอบเขตกว้างๆ เพื่อให้ผู้บริหารรับทราบว่า แต่ละปีในการทำงานตรวจสอบจะดำเนินการอะไรบ้าง และภายใต้งานที่เข้าไปสอบทานจะต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริหารว่า จะตรวจโดยใช้หลักหรือมาตรฐานการตรวจสอบภายใน นั่นคือ ต้องมีการประเมินความเสี่ยงหน่วยงานที่จะตรวจ และทำแผนการตรวจสอบว่า ในการทำแผนตรวจสอบได้ทำไปเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ และได้ถ้าเสี่ยงเข้าข้างหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งในระเบียบให้อนุมัติแผนฯ ภายใน 30 กันยายน ทั้งนี้ต้องส่งแผนประจำปีมาประกอบกับรายงาน เพื่อตรวจสอบขั้นตอนความครบถ้วนของรายงาน เพียงแต่ไม่ได้เป็นตัวชี้วัดเท่านั้น

แผนปฏิบัติการ เป็นแผนฯ ที่ลงถึงวิธีการที่จะตรวจสอบว่า เมื่อมีแผนการตรวจสอบประจำปีแล้ว ก็ควรมีแผนปฏิบัติการทุกเรื่องที่จะตรวจสอบ

การตรวจสอบด้านการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกับการตรวจสอบทางการเงินและการปฏิบัติงานตามกฎหมาย เพราะการตรวจสอบการดำเนินงานต้องมองถึงตัวผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน และตัวผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น แต่ถ้าวัดเป็นการตรวจทางการเงินจะดูว่ามีการดำเนินการเบิกจ่ายถูกต้องหรือไม่ ส่วนความมืออยู่จริงในเรื่องระบบงานนั้นๆ บางครั้งอาจไม่สะท้อนถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็ได้

การประเมินความเสี่ยง ต้องมีการประเมินความเสี่ยงหน่วยงานที่จะตรวจ ซึ่งต้องมีกระบวนการวิเคราะห์ว่ามีการทำงานเป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่

การส่งรายงาน ให้วิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ด้วย

กระบวนการตรวจสอบ (Audit Process)

1. การวางแผน (Planning) เป็นการวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน และต้องระบุแนวทางการตรวจสอบให้ได้
2. แนวการตรวจสอบ (Audit Program) เป็นการกำหนดวิธีการหรือเทคนิควิธีการที่จะใช้กับการตรวจสอบในแต่ละเรื่อง ซึ่งมีหลายวิธี ได้แก่ การศึกษาข้อมูล การทำแบบสอบถาม ในการสัมภาษณ์ หรือการตรวจร่องรอยจากการสังเกตการณ์ การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล ที่เหมาะสมสำหรับการตรวจสอบในเรื่องนั้นๆ ดังนั้น ในแผนปฏิบัติงานต้องระบุให้เห็นถึง แนวการตรวจสอบ คือ วิธีการตรวจสอบนั่นเอง
3. การปฏิบัติงานภาคสนาม (Field Work) ตรวจสอบตามแนวที่กำหนดไว้ โดยดูว่าลงไปตรวจแล้ว พบอะไร เกิดอะไรขึ้นกับการดำเนินงานเรื่องนั้นๆ หรือโครงการนั้นๆ ว่าเป็นอย่างไร หลังจากนั้นก็สรุปรายละเอียดลงในกระดาษทำการ เพื่อสรุปลงในรายงานครั้งสุดท้าย
4. สิ่งที่ตรวจพบ (Audit Report)
5. การรายงานผลงาน (Communicating Results)
6. การรายงานการตรวจสอบ (Audit Report)
7. การติดตามผล (Follow – up)
8. รายงานผลการเสนอแนะ (Report of Recommendation)

งานตรวจสอบ เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้หัวหน้าส่วนราชการ ดังนั้น ต้องมีการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยการตั้งวัตถุประสงค์จาก OFC ดังนี้

1. **Operational Objective** วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
2. **Financial Reporting Objective** การเงินจะดูความถูกต้องครบถ้วน แต่อาจจะไม่เกิด ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลก็ได้
3. **Compliance Objective** เป็นเรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ

การดูงานโครงการ จะต้องทราบข้อมูลเบื้องต้น มีดังนี้

1. ความเป็นมาของหน่วยรับตรวจ เช่น การดูงานโครงการต้องรู้งานของโครงการที่จะตรวจสอบว่าเป็นอย่างไร และระบบงานเชื่อมโยงกับระบบงานอื่นๆ อย่างไร
2. หน้าที่ความรับผิดชอบ ให้ดูบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่จะตรวจสอบว่ามีความเหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับหรือไม่ โดยดูว่าผู้รับตรวจมีการทำงานอย่างไร ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายกับองค์กร
3. ข้อมูลทางการเงิน เป็นเครื่องสะท้อนหน่วยงานหรือองค์กรนั้น
4. ระบบการปฏิบัติงานและการควบคุมภายใน ได้มีการกำหนดให้รายงานแบบ ปส. ด้วย ซึ่งต้องมีการประเมินความเสี่ยง และมีผลของระบบการควบคุมของหน่วยงานที่มีอยู่ดีหรือไม่ อาจมีปัจจัยตัวอื่นเข้ามาสนับสนุนนอกเหนือจากความเสี่ยงได้อีก
5. วิธีการปฏิบัติงาน แต่ละงานจะมีวิธีการที่แตกต่างกัน ดังนั้น ต้องขอ ดู Flow การทำงาน ถ้าไม่มีก็ถามแล้วเขียนออกมา เพื่อประกอบการทำงาน
6. จุดที่เป็นปัญหาหรือจุดอ่อน อาจดูจากการประเมินความเสี่ยง ถ้าลงไปดูระบบงานหรือปัญหาหรือจุดอ่อนที่เป็นภาพที่มองจากการประเมินความเสี่ยงว่าอาจมีผลกระทบต่อกลุ่มประชาชนมาก หรือเป็นโครงการที่น่าสนใจ และประชาชนให้ความสำคัญ
7. จุดที่เป็นสาระประโยชน์หรือน่าสนใจ

คำถามที่มักใช้ในการตรวจสอบ ซึ่งเป็นที่มาของเทคนิควิธีการใน Audit Program ได้แก่

1. ทำอะไร เพื่อดูว่าหน่วยรับตรวจทำอะไร ต้องดูตรงไหน และนอกเหนือจากการถามต้องรู้ว่า จะหาข้อมูลได้จากที่ใดบ้าง
2. ทำเพื่ออะไร ดูว่างานมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร ทำไมต้องมีงานโครงการ และระบบงานเกิดขึ้นในหน่วยงานเพราะอะไร
3. ใครเป็นคนทำ ดูว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งต้องตอบให้ได้
4. ทำอย่างไร ต้องมีวิธีการว่ามีการดำเนินงานอย่างไร มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานหรือไม่
5. ทำเมื่อไร ดูว่าโครงการมีรอบระยะเวลาหรือไม่ และทำเสร็จเมื่อไร เพื่อดูความก้าวหน้าของโครงการ
6. ทำที่ไหน ดูว่าโครงการทำที่ไหน
7. มีการติดตามหรือควบคุมอย่างไร ให้ดูว่ามีระบบการติดตามหรือระบบการควบคุมอย่างไรบ้าง

การวางแผนการปฏิบัติงาน เมื่อมีการประเมินความเสี่ยงและมีแผนประจำปีแล้ว ก็ต้องทำแผนปฏิบัติการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. การคัดเลือกโครงการตรวจสอบ
2. กำหนดประเด็นการตรวจสอบ จะมาพร้อมกับการคัดเลือก เช่น เลือกตรวจสอบโครงการก่อสร้าง ประเด็น ก็คือ ทำไมถึงเลือกดูงานโครงการก่อสร้าง สิ่งที่มอง คือ โครงการต้องเสร็จทันเวลา ประเด็น คาดว่าไม่สามารถดำเนินการเสร็จทันเวลา ซึ่งเป็นการมองด้าน Financial ให้ดูการใช้ว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมกำหนดแนวทางการดำเนินงาน
3. การกำหนดวัตถุประสงค์การตรวจสอบ
4. การกำหนดขอบเขตการตรวจสอบ
5. การกำหนดแนวทางการตรวจสอบ

น.ส. แอนอาเรีย อินทนู ผู้สรุปการประชุม

นายชาญยุทธ แสนเลิศ ผู้สอบทานสรุปการประชุม